

**F. X. Šalda: Kritické projevy 14
(Dodatky z let 1898–1937)**

Edd. Michael Špirit, Luboš Merhaut

2017, vyd. 1.
878 stran (862 + XVI)

Naše cena: **448 Kč**

Běžná cena: ~~560 Kč~~

Kritické projevy 14 (Dodatky z let 1898–1937) zahrnují veškeré nebeletristické texty, které chybějí v předchozích třinácti svazcích *Souboru díla F. X. Šaldy* z let 1949–1963 a jsou rozptýleny v dobových periodikách, z nichž některá jsou pro současného badatele prakticky nedostupná, i v dalších publikacích. Soubor vynechaných, opomenutých či dosud neznámých Šaldových článků (plus jednoho básnického překladu a jednoho původního epigramu) je uspořádán chronologicky a prezentován v kritické, komentované edici. Doplnují ho jednak společná prohlášení z let 1904–1936, která Šalda podepisoval a přihlašoval se tak nejen ke kolektivní manifestaci literárních aktivit, ale i k solidarizačním projevům společenským, jednak oddíl dubií, tedy nepodepsaných textů s pravděpodobným Šaldovým autorstvím.

Vydavatelský komentář mapuje podrobně pokusy o úhrnné publikování kritikovy tvorby, zejména pak *Souboru díla F. X. Šaldy*, jeho původní záměry, literárněvědné vypracování a mimoliterární omezení. Editorský aparát sleduje mj. genezi jednotlivých textů a jejich ohlas a zasazuje tyto opominuté práce do souvislostí dosud zveřejněných Šaldových souborných spisů. Tento 23. svazek *Souboru díla F. X. Šaldy* připravili Michael Špirit a Luboš Merhaut.

Lektorovali doc. PhDr. Jiří Brabec, CSc., a doc. Mgr. Libuše Heczková, Ph.D.

152 x 208 mm, váz., 878 stran

ISBN 978-80-87899-51-9 (tištěná)

Obálka a grafická úprava (volně navazující na původní řešení *Souboru díla F. X. Šaldy* Karla Teiga) Jiří Císler

Obsah

- 1898—1937**
- 1898 Podáváme studii Lemaîtrevu... --- 19
Nový francouzský překlad Babičky --- 20
- 1899 Ze vzpomínek na dětství --- 21
- 1902 Zasláno --- 26
Zasláno --- 30
- 1903 Stendhal míní... --- 33
Přinášíme dnes v překladě... --- 34
- 1904 Přinášíme v překladě článek... --- 35
Zasláno --- 36
- 1905 Za článek, kterým v posledním čísle Volných směrů... --- 37
Autor píše toto slovo... --- 38
- 1906 Takto, rozmarně pohádkovým tónem... --- 39
Génius a naivnost... --- 40
Zasláno --- 41
Přinášíme tu článek... --- 44
- 1907 Argumentace moje v Samostatnosti... --- 45
S gentlemanem p. St. K. Neumannem... --- 46
List duševní kultury české --- 47
- 1908 Zasláno --- 50
Názor tento... --- 51
Na p. Viktora Dyka nedostalo se... --- 52
Svatopluk Čech, ne náš největší... --- 53
Z redakce --- 54
Odpověď na dykovské perfidnosti... --- 55
Nemyslím... --- 56
Dodatek redakční --- 57
V dnešní Volné hovorně... --- 58

- 1909 **Jest vpravdě volným překladem...** --- 59
Sdělení redakční: principiální --- 60
Anonymovi ze Samostatnosti --- 61
Tímto „učencem“ může býti... --- 62
- 1910 **Ke své noticce z čísla 3 dodáváme...** --- 63
T. G. Masaryk v moderní kultuře české --- 64
Zasláno --- 69
Aféra --- 71
Umění a život --- 72
Arnošt Procházka, muž nemožností... --- 73
Prohlášení --- 75
Zasláno --- 76
Karáskova brožura o anonymních listech... --- 77
Aféra anonymních dopisů --- 79
Muž nemožností, Arnošt Procházka 2 --- 82
Aféra anonymních dopisů --- 83
Aféra Karáskova --- 85
Pan dr. Arnošt Dvořák... --- 87
Uveřejňuji dodatečně... --- 88
- 1911 **Nesoudím tak pesimisticky...** --- 89
Potvrzují, co zde píše p. Šimek... --- 90
Přerušil jsem od nového ročníku výměnu... --- 91
- 1912 **Upozornění** --- 92
Vážený pane doktore! --- 93
„Hořec“ a „Kadlub“ čili zase jedna kapitola karáskovštiny --- 94
Aféra Karáskova --- 97
Aféra Karáskova --- 98
Irémské zahrady, románu Růženy Svobodové... --- 101
Aféra Karáskova --- 102

- 1913 **Zasláno** --- 107
Replika na tzv. kritiku Jindřicha Vodáka... --- 108
Svým čtenářům --- 109
Spisy Růženy Svobodové... --- 110
- 1914 **Ačkoli nesouhlasím...** --- 111
Pan Rudolf Medek požádal mne... --- 112
Toto tvrzení p. Tučného jest absurdní... --- 113
Ještě Jiří Karásek --- 114
Program přednášek --- 116
Curriculum vitae --- 121
- 1915 **...Toho zanechte, přáteli...** --- 123
- 1917 **Byl teskný kalný den...** --- 125
Oznámení redakční --- 126
Zlomek dopisu F. X. Šaldova ze září 1901 --- 127
- 1919 **Osobnost Milana Štefánika** --- 129
- 1920 **Masarykova osobnost filosofická** --- 133
Dr. Alice Masaryková: Dopisy do vězení --- 144
- 1922 **Divadlo i jiné** --- 146
Filosof-básník --- 150
Na okraji dní [Bráfovy Paměti – Lžikritik] --- 154
Na okraji dní
[Ještě případ kulturní nehospodárnosti – Kuchařská estetika] --- 160
Hrst vzpomínek --- 163
Znova Vrchlický --- 170
- 1923 **K naší nynější situaci básnické i umělecké** --- 178
Slečna Reakce z Kostlivic a na Podágrově --- 186
Vážená redakce! --- 192
Ještě Právo lidu --- 193
Viktor Dyk věnoval mně... --- 194

- Mír Československého Červeného kříže --- 195
Pět let republiky [Kousek poctivé bilance] --- 199
Pět let republiky --- 208
Na okraj dní [Pět let republiky] --- 209
Na okraj dní 2 [Čapkiáda] --- 211
Česká tradice --- 213
1924 Vliv Západu na ideový ruch v Československu --- 218
Zásadní i osobní --- 239
Rozmarná povídka o intelektuálech, moralistech, pokrytcích
a jiných sodomních, kterou nikoli z Balzaca neopsal,
nýbrž sám jest složil a na světlo boží vydal Opatství
thélèmského bratr nejmenší, Franciscus Scaldus --- 244
Dva literární fixlaři --- 250
Lidská osobnost Masarykova --- 254
Kodíčkova oslava Machara --- 258
Na okraj dní [Nekonečné lháře nutno do nekonečna vyvracet] --- 260
Kodíček & Peroutka čili polemická ničemnost --- 262
Prohlášení --- 268
Ještě Kodíček o Macharovi --- 269
Na okraj dní
[Osobní a zásadní zároveň –
Něco o slušném probabilismu a neslušných probabilistech] --- 273
Můj epilog k článku Otokara Fischera --- 277
Moralistní pokrytec --- 280
Soumrak slušnosti --- 285
O literární charakter Vrchlického --- 293
Literární soud --- 299
O literární charakter Vrchlického 2 --- 300

- Epilog muži hlavní nemožnosti --- 306
Mláčením prázdné slámy... --- 309
- 1925 Mravy české divadelní kritiky 2 --- 310
Kodíčkův soud o Husitech --- 312
Masarykův poměr ke krásné literatuře --- 315
Krise v Kritice --- 320
Poslední Přítomnost... --- 321
K debatám o státní cenu dramatickou --- 322
- 1926 Těm, kdož neumějí čísti,
totiž Národnímu osvobození, F. Peroutkovi & Cie --- 323
- 1927 Fr. Götz, kritik, přítel a socialista --- 348
Píseň skoro beze slov --- 352
Zlý pes a dobrý pes --- 353
François Villon: Balada o visatcích --- 354
Družstevní práce, p. Poláček a já --- 356
- 1928 Alfred de Vigny --- 357
Rozumí se samosebou... --- 362
- 1929 Bindo Chiurlo --- 363
Jan Neruda --- 366
Případ Bohumila Kubišty... --- 375
Metla velkoměsta --- 378
Básníková víra a říše --- 380
- 1930 Arnošt Ráž --- 385
Rozhovor s F. X. Šaldou
o jeho stycích s T. G. Masarykem --- 389
Otázka z orientální pohádky --- 393
O kulturních otázkách --- 394

- 1931 **F. X. Šalda o vzájemném poměru generací** --- 397
Kam až jde obchodní řevnivost --- 398
Vážený pane doktore... --- 399
- 1932 **Chvilé s F. X. Šaldou, dramatikem** --- 400
Článek, který jsem slíbil... --- 403
Byl jsem těžce nemocen... --- 404
Interview s velkým poustevníkem --- 405
- 1933 **In memoriam Vladimíra Průši** --- 408
Pozdrav Jiřímu Mahenovi --- 409
Láska je záležitostí mládí... --- 411
Vážený pane Epsteine... --- 412
Básník a politika --- 413
Na cestu --- 417
Veliké jednotné fronty je třeba --- 419
Připojuji se plně... --- 420
Óndra Łysohorsky a jeho Spiwajuco piasé --- 421
Demokracie a kritika měly by být sestry... --- 423
- 1934 **Jitřní zrak** --- 424
Očekávám od vás, mladí přátelé... --- 426
Tak tedy zrušit... --- 427
Vážení pánové! --- 428
- 1935 **Henri Bremond** --- 429
O básnické autostylizaci, zvláště u Bezručě --- 436
Den a věčnost --- 458
O kulturním poslání dorostu --- 460
Vážený a milý pane doktore! --- 463
Kratičká vzpomínka na zvěčnělou Růženu Svobodovou --- 464
Posudek referenta habilitační komise ve věci dr. Václava Černého --- 467
Básník zmaru a velmi radikální nihilista --- 483

- 1936 **Protože mám napsat...** --- 485
Walt Whitman --- 491
Dva prezidentové republiky --- 497
Ceny mírové dostalo se tentokrát... --- 504
1937 **O krásné próze Máchově** --- 505
O lyrice Boženy Benešové --- 519

Společná prohlášení

- 1904 **Národní divadlo a české drama** --- 529
1912 **Svému čtenářstvu...** --- 545
1914 **České veřejnosti!** --- 546
1917 **Českému poselstvu na říšské radě!** --- 549
1919 **Zasláno** --- 553
1920 **Zakladatelka a první redaktorka Lípy...** --- 554
1922 **U příležitosti akcí, jež byly podniknuty...** --- 555
1923 **Podepsaní členové výboru Dramatického svazu...** --- 556
Po prohlášení zemského správního výboru... --- 557
1924 **Skupina kulturních pracovníků...** --- 558
Československé veřejnosti --- 559
1925 **Jako zástupci literárního, uměleckého
a intelektuálního světa v Československu...** --- 561
Československé veřejnosti! --- 562
1926 **Zasláno!** --- 564
1927 **Kulturní Evropa v poslední době...** --- 565
1928 **Na obranu další umělecké práce** --- 566
1929 **Národně-selská strana v Rumunsku...** --- 567
Všem odpůrcům fašismu v Československu! --- 568
Souhlasím úplně... --- 570
Levá fronta --- 571

- 1930 **Jubilejní připomenutí** --- 574
Kulturní veřejnosti! --- 575
- 1931 **Slovenský spisovatel a vzdělanec...** --- 578
Pane ministře školství a národní osvěty! --- 580
Protestujeme! --- 581
- 1932 **Pomozte hladovícímú obyvatelstvu Podkarpatské Rusi** --- 583
Občané! --- 585
Na obzorech života našeho pokolení... --- 588
Inteligence a protiválečné hnutí --- 590
„Budeme díla sovětů hájit!“ --- 595
Vláda Polska udržuje svou krutou nadvládu... --- 597
- 1933 **Ihned po ničemné provokaci požáru Říšského sněmu...** --- 598
- 1934 **Občané a občanky Republiky československé** --- 601
**Otevřený list panu vyslanci Rakouské republiky
dr. Ferd. Markovi v Praze** --- 604
Hlad v Rudohoří --- 605
Podepsaní členové Obce československých spisovatelů... --- 607
- 1935 **Prosíme, abyste tlumočil na rozhodujících místech...** --- 608
Jde o útok, který se nezastavil na pomezí Německa... --- 609
- 1936 **Vážený pane profesore...** --- 611
Podepsaní členové Dramatického klubu... --- 612

Dubia

- 1904 Oscar Wilde – a Máj --- 617
- 1905 Od redakce --- 618
- 1907 Z redakce --- 619
- Článek vyňatý z velké publikace... --- 620
- Ve svojí umělecké knihovně Dráhy a cíle... --- 621
- Krásná publikace, věnovaná Eugènu Carrièrovi... --- 622
- V známé dobré sbírce Laurensově... --- 623
- Předmětem vášnivého i klidného
dokumentárního kritického studia... --- 624
- K. E. Schmidt vydal u Seemanna v Lipsku... --- 625
- Roderich von Engelhardt... --- 626
- Do pátého čísla Kunst und Künstler napsala... --- 627
- V Německu oslavovali 20. července... --- 628
- V zájmu pravdy jest nutno ohraditi se... --- 630
- 1908 Příštím číslem počínajíc... --- 631
- 1912 Český Zdoroslaviček --- 632
- 1913 Časopis Pan... --- 633
- 1914 Umělecké poklady Čech --- 634
- Mikoláš Aleš, jeho život a dílo --- 635
- 1915 Krásná próza --- 636
- 1917 Spisovatel Miloš Marten (Šebesta)... --- 637
- V září tohoto roku počne vycházeti... --- 638
- 1918 Pan dr. Emanuel Chalupný... --- 639
- 1925 Redakční --- 640
- Redakční kruh Kritiky... --- 641

Poznámky vydavatelů --- 643

Komentáře --- 683

Jmenný rejstřík --- 827

Doplňky

1918 **České veřejnosti!** --- 857

1923 **Čestný doktorát básníka Antonína Sovy** --- 859

Résumé --- 861

Příloha

Opravy a dodatky k Bibliografii díla F. X. Šaldy